

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. VII. Vocatio ad ingrediendam ipsam Ecclesiam, fidemque Catholicam profitendam: in qua sola Ecclesia inueniuntur bona, mediaque ad nostram salutem necessaria, quorum summa subijcitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

CAPVT VII.

*VOCATIO AD INGRESSENDAM IPSAM EC-
clesiam, fidemq; Catholicam profitendam: in qua sola Ecclesia inueni-
untur bona mediaq; ad nostram salutem necessaria: quorum
summa subiicitur.*

QVAMVIS prima Vocatio insignem edat in peccatoribus stragem, dum cœlesti sua luce illis manifestat mala, & incommoda horrendi illius loci, ex quo illos educit: non minorem tamen edit, cum eadem luce ostendit illis præclarissima bona loci, ad quem illos dirigit, Ecclesiam scilicet Catholicam, quæ est congregatio Fidelium, eandem fidem, religionemque Christianam eo modo profitentium, quo idem ipse Christus Seruator noster, (qui supremum est eius caput, cuius Vicarij sunt Pontifices Romani S. Petri successores) eam docuit. In qua sola Ecclesia omnia bona, mediaque inueniuntur, quæ nos sanctificant. ipsa enim sola est habitatio filiorum DEI; & animarum, quæ sunt eius sponsæ, viuumque Spiritus sancti Templum. In quam Ecclesiam necesse est ante mortem intrare, quotquot prædestinati sunt in cœlum, vt æternam vitam in eo consequi possint. Et quamuis Ecclesia verè sit similis a arca, quæ granum simul continet & paleam; & b sagena misse in mare & ex omni genere piscium congreganti; ac denique in ea inueniantur e virgines prudentes & fatuæ; & viri sapientes & sancti, constantes & d fulgentes sicut Sol; & similiter viri stulti & inconstantes, qui instar lunæ passim mutantur: iusti tamen soli sunt viuentia mystici huius corporis membra: & magnalia illa, quæ de Ecclesia prædicantur, præcipuè locum habent in congregatione horum bonorum filiorum, qui matris suæ sanctitatem amplectuntur. Quando igitur aliquem diuina vocatio ad Ecclesiam ingrediendam inuitat, non id fit, vt, qui vocatur, maneat inter mortua eius membra, quæ satis sibi esse arbitrantur, si fidem solam absque bonis operibus habeant: sed vt viuorum membrorum congregationi adiungatur. quæ cum vera fide gratiam quoque & charitatem coniungunt, in qua integra perfectaque animæ vita consistit.

a Mar. 13. 12

b Cap. 13. 47

c c. 23. 1.

d c. 13. 43.

e Prov. 9. 1.

Hoc totum mirificè nobis depinxit Spiritus S. per Salomonem, dum refert huius Ecclesiæ proprietates, modumque quo Deus homines ad eam vocat: e *Sapientia, inquit, adificauit sibi domum: excidit columnas septem. Immolauit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam suam. Misit ancillas suas, vt vocarent ad arcem & ad menia ciuitatis: Si quis est paruulus, veniat ad me. & insipientibus locuta est: Venite, comedite panem meum, & bibite vinum, quod miscui vobis. Relinquit infantiam; & virite; & ambulate per vias prudentia.*

11a.

ti a. Quæ domus hæc est, eleganter adedò adificata & ornata, rebusque omnibus abundans, nisi Ecclesia Catholica? quam ait Apostol. esse *f Ecclesiam Dei vitam, adificatam à diuina sapientia incarnata Sibi, ad suam scil. habitationem, recreationem, requiem & gloriam: dignatus est enim, in hac sancta congregatione habitare, g delitiasq, suas habere cum filiis hominum, factians in eis desiderium, quo tenebatur, se creaturis suis communicandi; & in eisdem ad suum honorem & gloriam manifestandi infinitos charitatis & omnipotentia suæ thesauros, & inestimabiles gratia suæ diuitias; quæ tantæ sunt, vt idem Apostolus dixerit: quod h oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ preparauit Deus iis, qui diligant illum.* Si enim adedò magna bona creauit in huius visibilis mundi domo, vt hisce natura operibus admirandas suas perfectiones ostenderet: quantò erunt maiora, quæ in domo Ecclesie suæ collocauit, ad reuelanda magnalia sua per hæc opera supernaturalia? quamuis autem hanc domum adificauerit Sibi, quemadmodum dictum est: etiam voluit ipsos homines ad eam vocare; cupiens, innumeros in ea habitare, qui bonis fruantur in ea ab ipso collocatis. *Mittit autem diuina ipsa Sapientia ancillas suas, quos scil. ad hanc vocationem destinatos habet, ex vtraque hierarchia Angelica & Ecclesiastica, præcipiens vocare, qui ad arcem murosq, ciuitatis ascendant, ad altitudinem scil. firmitatemque Christianæ perfectionis: quæ in exequendis iis, quæ ipsa Ecclesia docet, ac profiteretur, consistit. Hanc autem vocat ciuitatem turribus murisque munitam: ad insinuandum, ita eam esse vnam domum ob connexionem, quam in rebus omnibus seruat, vt simul multas domos particularesque congregationes complectatur, ad modum ciuitatis muris protectionis ipsius Dei & Angelorum eius bene munitæ. Quoniam verò diuina suæ Sapientie ancilla non valent mutare corda eorum, quos vocat, vult ipsamet insipientibus loqui, & vocare paruulos, non ætate, sed sensu & iudicio: horrans illos, vt relinquunt infantiam, vitam scil. ignorantis & imprudentis plenam, qua suas sequebatur vtilitates & propensiones: & propterea addit: VITE. Hactenus enim non videmini viuere, siquidem vita vestra mors potius, quam vita fuit: vt quæ bestiarum potius fuerit, quam hominum. Incipite igitur vitam nouam, vitam quietam, prudentem, sanctam ac beatam. Quamobrem venite in domum meam, in qua sola inueniri possunt bona & commoda ad vitam adedò felicem ducendam necessaria. Sed quamnam hæc sint bona, cognosci non potest, nisi per visibilibus rerum similitudinem, per quas ipse Spiritus sanctus sensim eas ad nostrum solatium admiranda methodo rationeque reuelat.*

1. ad Tim. 3. 15.

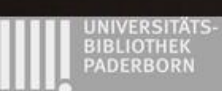
g Prou. 8. 1.

1. Cor. 2. 9

Deus sibi & nobis Ecclesiam condidit.

Paruulos Deus per se vocat.

Impij non viuunt.

§. 1. *Stabilitas & Sanctitas Ecclesie in varijs statibus.*

P R I M V M itaque diuina Sapiencia hanc suam domum fundauit super septē columnas, quibus eius moles sustentaretur, vt sic intelligeremus, eam habere omnem firmitatem, & stabilitatem possibilem, qua integra firmaque ad finem vsque mundi perduraret, ita vt quemadmodum ipse Seruator noster dixit, *a nec porta inferi proualere possint aduersus eam: & b licet descendat pluuia, veniant flumina flentq; venti persecutionum & tentationum, tyrannorum & hostium: non tamen corruat.* Qui enim eā edificauit, cum non solum sit homo prudens, sed **D E V S** & homo, & ipsamet Sapiencia: non eam fundauit super mobilem arenam, sed supra firmissimam petram, quæ est ipsemet Christus, vera petra fundamētalis Ecclesie suæ, cuius protectio ac prouidentia semper eam proteget ac defendet. hæc petra illa est, de qua Zacharias Propheta: *super lapidem unum septem oculi sunt.* qui autem sunt hi oculus, nisi omnes gratiæ, virtutes, ac dona huius lapidis: illa præcipue septem dona Spiritus, de quibus Isaias Propheta. *d requiescet super eum (florem Iesæ) spiritus Domini, spiritus sapientie & intellectus, spiritus consilii & fortitudinis, spiritus scientie & pietatis, & replebit eum spiritus timoris Domini:* quibus Christus D. N. Ecclesie suæ gubernationi attendit: suntque illi tanquam septem columnæ ad eam sustentandam: communicat enim illa omnibus iustis ad maiorem eorum firmitatem, quamuis eadem eminentius ijs tribuat, qui futuri sunt eius domus columnæ.

Q V A R T U S. Gregorius vult, septem has columnas significare multitudinem virorum Sanctorum ac perfectorum, qui Ecclesiam Catholicam clarissima sua doctrina, vitæq; exemplo sustentent: alios enim esse tanquam *e columnas argenteas*, quæ erāt in *ferculo Salomonis*, ob puritatem & sublimitatem sapientie, qua ignorantēs sustentant: alios tanquam *e columnas aureas*, ob splendorem Charitatis, quam in alijs fouent, ne illam ex torpore amittant: alios, *e columnas aneas*, quæ erant in templo, ob magnam ipsorum fortitudinem ac patientiam in tolerandis laboribus in utilitatem omnium. Sed quoniam non casu fortuito Spiritus S. numerum hunc septenarium expreflit, possumus intelligere per has septem columnas, septem personarum status & conditiones, in quibus totum Ecclesie ædificium conseruatur. *Primus* status est Apostolorum, Prophetarum, Virorumque Apostolicorum, qui eam sanguine suo plantarunt ac dilatarunt, & verò nunc per mundum dilatant, quibus per excellentiam tribuit Apostolus nomen *h columnarum.* *Secundus* est Episcoporum & Prælatorum, qui illam gubernant; subiecti tamen supremo vni Pastori Christi Vicario, qui est Pontifex Romanus. *Tertius* est Doctorum & Magistrorum, qui docent ac prædicant legem

atque

1.

a Matt. 16.

18.

b Cap. 7. 23.

c Zach. 3. 9.

d Apoc. 5. 6.

e Isai. 11. 2.

Septem do-

na Sancti

Spiritus.

2.

Lib. 7. Mo-

ral. c. 17.

c Cant. 3. 10.

f Eccli. 26.

23.

g Exod. 38.

10.

h Reg. 7. 15.

Septem sta-

tus iusto-

rum. Apo-

stoli.

h Gal. 2. 9.

Episcopi

Doctores.

atque doctrinam, quam ipsa Ecclesia profiteretur. *Quartus* est Sacerdorum & Ministrorum Ecclesiasticorum, qui sacrificia orationesque pro populo offerunt. Nam de vno solo dixit Ecclesiasticus, quod *in vita sua suffulsi domum, & in diebus suis corroboravi templum.* *Quintus* est Religiosorum, qui, rebus omnibus huius mundi relictis, seiplos diuino obsequio dedicant, sequentes Euangelicam perfectionem. *Sextus* est continentium ac Virginum, qui *sequuntur agnum quocumque ierit*, imitantes scilicet eius puritatem ad arcriorem cum eo familiaritatem contrahendam. Ac denique *Septimus* status est Coniugatorum, qui Charitate coniuncti filios nutriunt, qui Ecclesiam conseruent, quatenus illa est hominum congregatio. In quolibet aut horum statuum habet DEVS D. N. aliquos insignis sanctitatis, qui ipsorum statuum puritatem conseruent: id enim ad ipsius providentiam pertinet. quemadmodum suo loco dicemus.

SED quoniam omnes iusti etiam eminentissimi, partes sunt huius Ecclesie, ac proinde columnis indigeant à quibus sustententur, hæ columnæ erunt, septem præcipue, vitæ Christianæ virtutes: tres scilicet, quas Theologicas appellamus, *Fides, Spes & Charitas*; & quatuor Cardinales, *Prudentia, Fortitudo, Iustitia & Temperantia*, cum septem donis Spiritus sancti, quæ illas corroborarent; cæterisque virtutibus, quæ ad eas reducuntur. Omnes autem significantur numero septenario, quo in diuina Scriptura significatur multitudo perfecta. Iure autem merito virtutes, censentur Ecclesie columnæ, cuius præcipuum fulcrum est sanctitas vitæ, quæ in sola illa cum excellentissima perfectione inuenitur. Cùm enim eius fundator sit Sanctus ac perfectus, ita opus manuum eius Sanctum esse debet ac perfectum: & *domum DEI*, ait, David, *debet sanctitudo*: & populum suum electum, qui est domus eius spiritualis, in qua ipse habitat, sapè hortatur, *in sancti eritis, quoniam ego Sanctus sum*, & quemadmodum nulla maior sanctitas concipi potest, quàm sit ipsa diuina; ita nulla in terra potest esse maior ea, quàm profitetur S. Ecclesia: detestari scilicet omnia vitia, magna & parua, etiam cogitationes & verba otiosa; amplecti verò virtutes omnes, cum omnibus perfectionis operibus, quàm illa complectuntur à minimis vsque ad supremas. Fieri non potest, vt Fidem nostram certiozem vel ipsa mente cogitemus; nec Spem excellentiorem; nec Charitatem magis accensam, & ad plura se extendentem; nec Sapientiam altiozem & sublimiorem. *in Pax* Christiana *exuperat omnem sensum*, *o Iustitia sicut montes Dei*, Temperantia, est plus quàm humana; Castitas Angelica, Fortitudo diuina; Oratio omnipotens; Patientia Prodigiola. Neclunt huiusmodi columnæ rudes, aut impolite; sed elegantes, admirandisque circumstantijs, & gloriosis finibus sibi propositis elaboratæ: quàm elegantiam iusti augent & exornant varijs

Sacerdotes

Ecc. 50.1.
Religiosi.
Virgines.
& Apoc. 14.4

Coniugati.

3.
Septem præcipue Virtutes.1 Psal. 92. 5.
in Leuit. 11.
45. & c. 19.
2. c. 20. 7.
. Petr. 1. 6.
Matt. 5. 48.1 Ph. 3. 4. 7.
Psal. 35. 7.

p Psal 44.
14.

q Apoc 2.9
r Cap. 17.3.

I.
Septem Sa-
cramenta.

mortificationis exercisijs: quæ licet præcipue sint interna, pulchritudinem tamen suam, fortitudinem, & sublimitatem admiranda externarum actionum varietate produnt. Ad eum modum, quo p gloria filie Regis, (quemadmodum dixit Dauid) *ab intus* prouenit: *in simbris* autem *auris*, externis scilicet actionibus, *circumamicta* est *varietatibus*. Et licet nullum aliud esset argumentum & ratio, ad probandum, Ecclesiam nostram esse domum Dei uiui: hæc sola sufficeret, tanta enim Sanctitas non potest nisi in eius domo, qui Sanctus Sanctorum est, unicuique totius sanctitatis fons inueniri. Quapropter extra domum hanc nusquam tales columnæ inueniuntur, nec adeo perfectæ virtutes, nec vera sanctitas: licet nonnullum eius vestigium, speciesque alibi esse videatur. Omnes enim reliquæ cõgregationes ac Sectæ, quæ in mundo sunt, q *Synagoga sunt Sathane*, domusque *Damonis*, Regis filiorum *superbia* fundata, & *resedentes*, vt supra diximus, *super bestiam coccineam, habentem capita septem*, septemque vitia, septem his columnis contraria. Et quamuis in ipsa Ecclesia aliqui culpa sua sunt improbi, in sola tamẽ illa iusti esse possunt; extra verò, omnes sunt peccatores: donec Sapientia diuina, speciali sua uocatione ex loco, in quo sunt, eos deducat, faciatque sancte huius domus sue habitatores. ad Dominum enim virtutum spectat, eas distribuere, eos uocando, qui amplecti illas velint, seque ad eas recipiendas disponere.

§. 11. *Sacramenta & Sacrificia.*

AD has virtutes producendas & augendas in omnibus statibus, instituit Sapientia diuina 7. Sacramenta, quæ appellare licet septem huius domus columnas: illis siquidem illa conseruatur, dilatur, & in omnibus statibus, partibusque suis perficitur. Prima columna est Sacramentum BAPTISMI, per quod regenerantur filij, & habitatores Ecclesie, recipientes spirituale esse Gratiæ, propriumque signum eorum, qui sunt partes Ecclesie. Secunda columna est CONFIRMATIONIS Sacramentum, quod iam regeneratos confirmat: & in spiritali esse, quod acceperant, corroborat, fortesque reddit ac firmos tanquam columnas, aduersus tyrannos & persecutores. Tertia columna est POENITENTIA, quæ reficit reparatque omnia eorum damna, resuscitans eos ad Gratiam, quam, peccato post Baptismum admissio, perdiderunt. Quarta est SS. EUCHARISTIA, in qua latet Dominus totius domus, & columnarum omnium firmamentum; vt in ea habitantes sustentet, conseruet, eorumque virtutes adaugeat. Quinta est EXTREMA VNCTIO, quæ nos fortificat, redditque constantes in ultimo mortis conflictu, vt in eo superiores euadamus. Sexta est ORDO SACER, qui domus huius ministros nutrit, vt proprijs eius muneribus fungantur in vtilitatem omnium habitantium. Vltima columna est MATRIMONIUM Sacramentum, quod gratiam confert coniugatis, ad filios dignè educandos, qui ipsam Ecclesiam condant.

Quæ septē columnæ, licet externæ sint & spectabiles, eleganterq; multis sanctissimis, mysticisq; caeremonijs elaborata: multò tamē magis pretiosum est, quod intus continent, & in animabus tanquā Dei instrumenta efficiunt, ad eas iustificandas, & omni virtutū genere sanctificandas. Quā ob causam ea ostendit Angelus Zachariæ Propheta in figura a septem, valorū, siue inferiorum aureorū plenorū oleo, quo fouebantur septem lucerna, collocata supra candelabrum totum aureum, quod (teste S. Hieronymo) Ecclesiā refert Catholicam; cuius septem lampades siue lucernæ sunt Iusti septem statuum, quos supra indicauimus: qui verā doctrinā, sanctaq; vitā lucent, & ardent in virtute olei cœlestis, gratiæ diuinæ, quam septem Sacramenta illis communicant. Vocantur autem vasa aurea ob ingens eorū pretium, atq; perpetuitatem: suntque hæc vasa aded propria huius domūs, vt extra eam talia inueniri non possint: Circumcisio enim, & antiquæ legis Sacramenta valorē suum, adueniente Messia, legēq; noua promulgata, amiserunt. Quare quicumque sunt extra hanc Ecclesiā, nisi ad eam accedant, vt suorum malorum remedium accipiant, non possunt ab eis liberari: parumque profuerit illis, quod in mundo sint nati, nisi per Baptismum, in Sancta Ecclesia regenerentur; conferentque vsque ad mortē, spirituale gratiæ esse. Quod totum præstat diuina vocatio, inuitans omnes, vt accedant ad hæc sancta Sacramenta, intrantes in Sanctam hanc domum per vnicam eius portam, Baptismum scilicet, quemadmodum suo loco videbimus.

ERECTIS omnibus cœlestis huius domūs columnis, constituit diuina incarnata Sapientia, duo solēnia Sacrificia in ea offerri, loco multorum, quæ lex antiqua habebat: alterum cruentum, incruentum alterum: vtrumq; verò infiniti valoris ac pretij. Primum obtulit ipse in ara crucis, tradens corpus suum in mortem; sanguinemque suum effundens pro redemptione mundi: fuitque hoc sacrificium virtutis infinitæ, ad placandam æterni Patris irā; ad satisfaciendum pro peccatis hominum; & comparandas omnes gratias, dona & virtutes, ad pulchritudinem, & sanctificationē Ecclesiæ suæ necessarias: iuxta illud Apostoli, dicētis: *b Christus seipsum tradidit pro Ecclesia, vt illum sanctificaret, & exhiberet sibi gloriosam, non habentem maculam aut rugam, aut aliquid huiusmodi.* Ad quod clariùs comprobandum absoluto ipso Sacrificio, fuit eius latus lancea apertum: vt Ecclesia secundi Adami Sponsa, dum ipse somnum mortis dormiret, ex eius latere formaretur: quemadmodum primi Adami Sponsa edificata est ex costa ipsius, mysticum alium somnum dormientis: ex illo autem vulnere e exiit sanguis & aqua, fontesque prodierunt omnium Sacramentorum, quibus ipsamet Ecclesia pulchritudinem suam conlequeretur, & conseruaret.

ALTERVM Sacrificium incruentum obtulit in canaculo pridie passio-

Ex Concil.
Trid. Sess. 7.
Can. 6.
Zach. 4. 2.

Ibid. ac D.
Cyrill. &
S. August.
hom. 8. in
Apocal.
Proxi. Pa-
ragra.

2.

implauit
victimas.
Duplex
Christi D.
N. Sacrifi-
cium.

b Ep. h. 5.
25.

c Ioan. 19.

34.

d Gen. 22.

c Ioan. 19.

34.

nis sua, in quo obtuit proprium corpus & sanguinem sub speciebus & accidentibus panis & vini, vt cruenti Sacrificij fructum singulis applicaret. Hoc ipsum autem offert ipsemet Saluator quotidie per manus Sacerdotu; statuens, illud ipsum esse praestantissimum cibum omniu, qui in eius mensa apponuntur, ad omnium, in hac eius domo habitantium nutrimentu. Extra quam domu nec offerri hoc sacrificium potest, nec agnus hic comeditur, ad quod significandum, de Agno Paschali dictum est: *in vna domo comedetur, nec essetis de carnibus eius foras*. Ac proinde quicumque extra domu hanc manent, non possunt esse participes fructuum, horum sacrificiorum. Nec passio ipsius Saluatoris, qua alioqui copiosissima est, & ad mala omnium hominum reparanda sufficiens, applicabitur efficaciter, vel vni soli, nisi adducatur, & Ecclesiae ipsi coniungatur. Quemadmodum enim dixit S. Iohannes: *Christus non tantum pro genie Iudaica mortuus est; sed vt filios Dei, qui erant dispersi per totum orbem; congregaret IN VNVM*: in vniam scilicet domum suam, & vnitionem vnus Ecclesiae, vt sint omnes vnus h *omne* sicut ipse vnus est pastor: qui beneuola dulciq; diuinae suae vocationis voce oues voeat, ad hoc ouile spectantes; & eos qui hanc domum sunt ingressuri inuitat: vt his sacrificijs assistant, eorumque carnibus & oblationibus vescantur, sicut dictum est.

PRÆTER duo hæc ad eod excellentia sacrificia, offert diuina sapientia, alia spiritualia intra hanc domum: alterum cruentum, incruentum alterum. Cruentum offert in Martyribus; qui vt fidem conferuent, & fidelitatem, quam Deo debent, offerunt corpora sua ad omne genus cruciatu; gaudentes, quod sanguinem suum effundant; vitamq; ipsam, ad imitationem IESU Christi Ducis sui, qui pro illis & sanguinem & vitam suam exposuit amittant. Incruentum vero sacrificium offert in reliquis iustis, qui exhibent corpora sua hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem; abscondentes & mortificantes quicquid sentiunt in se carnis & sanguinis. In quo genere miralucet varietas. Alij enim offerunt sacrificium cordis contriti, ob sua peccata; alij sacrificium pacificum laudis, ob accepta beneficia; alij sacrificium incensi & orationum, ad impetranda noua dona; alij denique holocaustum offerunt cordium suorum, diuini amoris igne accensorum; vt sese totos diuino Dei obsequio, ob diuinam eius excellentiam & bonitatem infinitam mancipent. Quæ omnia sacrificia non possunt etiam offerri Deo extra hanc domum: extra quam nec veri Martyres, nec spirituales Sacerdotes; aut sacrificia Deo grata esse possunt. Non est vera contritio, non laus perfecta, nec efficax Oratio, aut purus Dei amor. Quod si aliquid horum sitid erit, si ad sit animus Ecclesiam adeundi ad inhabitandum: ubi se offerant in omni veritate, integritate, ac perfectione, vocante

diuina

f Exod. 12.
46.g Ioan. 11.
52.h Ioan. 50.
16.3.
Duo spiri
tualia Sa
crificia.

Rom. 12.

diuina Sapiencia eos, qui talia sacrificia sunt reuera oblaturi; eosque praeueniente, & adiuuante in ipsa executione: ipsa enim Sapiencia praecipue sacrificia haec offert, quatenus speciali ipsius gratia adiuti, eius electi ea offerunt.

§. 3. *Diuina Scriptura & spiritales cibi.*

IN medio huius domus posuit Sapiencia diuina mensam valde oppiparam, & abundantem pane, vino, aliisque cibis, ac ferculis delicatissimis ac pretiosissimis: sacra videlicet Scriptura, continente libros tam Veteris, quam Noui Testamenti: in quibus pretiosissima sunt sancta Euangelia. In hac mensa magna est copia veritatum pro omni hominum genere: quemadmodum dixit S. Dionysius. aliae enim aptae sunt, pro robustioribus, tanquam cibus solidus, qui per *panem* significatur; aliae pro debilioribus, tanquam liquidus suauisque cibus, qui per *vinum* intelligitur: ut omnes cognitionem habeant veritatum suae capacitati accommodatarum, quibus alantur, a *Confermentur, & cor suum latifacient*. Praecipue tamen distinguere licet triplex genus panis siue ciborum. Primus panis est *DOCTRINAE*, cui credere debent, quae mysteria complectitur diuinitatis & humanitatis Christi Seruatoris nostri: & opera, quae ab eis ad nostram reparationem proueniunt. Haec doctrina excellentissima est in veritate, certitudine, puritate, & utilitate: nec admittit rem vllam falsam, incertam, prauam, aut malam vel inuilem. Docet sentitque de Deo altissime, & ultra quam vel concipi possit: attribuens illi perfectionem infinitam in sua natura, duratione, sapientia, charitate, iustitia & fortitudine; in omnipotentia, & prouidentia; in rebus & operibus, quae mundo videntur maxime ab scopo aberrare, docet elucere admirandam rectitudinem ac proportionem, dignam sapientia & potentia ipsius DEI. quae omnia insignem & stupendam habent efficacitatem ad intellectum nostrum illustrandum & vincendum; ad voluntatem alliciendam & permouendam, spiritumque illo cibo alendum & nutriendum, de quo Sapiens dicit: *b cibabit illum pane vite & intellectus, & aqua sapientia salutaris potabit illum*. Quamuis autem *aquam* exprimat, eo quod cupiditatum ardores refrigeret ac mortificet: eadem tamen est *vinum*, eo quod diuinorum affectuum ardorem accendat.

ALTER cibus est lex diuina & Euangelica, quam huius domus habitatores seruare debeant cum omnibus praecipis & consilijs eius: cuius obseruantia est ille cibus, de quo ipse Saluator dixit: *c meus cibus est ut faciam voluntatem eius, qui misit me, ut perficiam opus eius*. Haec lex maximam docet perfectionem, quae in hac vita possit obtineri: ita ut nihil omnino mali, aut imperfecti admittat, quod ab heroica, quam diximus, sanctitate degeneret.

Miscuit vinum & posuit mensam suam.

Epist. 9. ad Tit.

a Ps. 103. 15. Triplex panis in Ecclesia

1. Doctrina.

b Eccl. 15. 3.

2. Leges. c Ioan. 4. 34

3.
Sacramen-
torum.
d Psa. 79. 6
e Psa. 56. 5.
f Ioan. 6. 35
g 51.
g Zac. 9. 17.

h Gen. 6. 21.

i Psa. 101. 5.

k Prou. 9. 5.
l c. 20. 17.
m c. 4. 17.

n Job. 20. 14.

o Ps. 103. 10.
p 3 Reg. 19.
q 3.

4.

r Luc. 14. 16
s Matt. 22. 1.
t Luc. 15. 25.

PROPONUNTUR præterea in hac eadem mensa fercula sanctorum Sacramentorum que animas nutriunt, nominatim vero & frequentius duo. *Pœnitentia* sc. de qua David: *d cibabis nos pane lachrymarum, & potum dabis nobis in lacrymis*; & alibi: *e potasti nos vino cœpunctionis*; & Sanctissimum *Altaris Sacramentum*, quod est *panis vite*, & panis Angelorum; & simul est *g vinum germinans virgines*. Omnes hi cibi non inueniuntur nisi in sancta hac Ecclesie domo. Ac proinde extra eam nec obtineri potest, nec conseruari vita gratia. siquidem nullus mortalium sine aliquo cibi genere potest vitam suam conseruare. Nam quemadmodum Noë postquam arcam fabricauit sibi, uxori, ac filiis, & pluribusque alijs animantibus, quos Scriptura mundos appellat, *h tulit ex omnibus escis, que mandari poterant, ut essent sibi & animantibus in cibum*. omnium sustentationi accommodatum, toto tempore diluuij; quo perierunt vniuersi, quotquot extra arcam remanserant: ita cum Christus D. N. suam Ecclesiam, per arcam illam significatam, & edificauit: collocauit in ea alimenta sufficientia pro omnibus filiis & habitatoribus eius, singulorum necessitati & capacitati accommodata: quibus suauissimè frui possunt vsque ad satietatem; securè nauigando in cœlum absque damno, ex diluuiio peccatorum & errorum proueniente; (à quo demerguntur vniuersim omnes quotquot extra illam fuerint) modo *i non obliuiscantur comedere panem suum*. donec ad optatum gloriæ portum perueniant. Ac propterea diuina Sapiencia vniuersim vocat omnes insipientes & peccatores terræ, dicens: *k Venite comedite panem meum*, quali diceret: nolite comedere, *l panem mendacii*, quo vescuntur infideles: *nā postea implebitur os vestrum calculo*; quo dentes confringentur: nec comedatis panem *impietatis*, nec vinum *iniquitatis* bibatis, quæ bibunt & comedunt peccatores. Nam huiusmodi *n panis in utero vestro vertetur in fel aspidum*, quod amaret, ac veneno inficiat conscientias vestras: sed comedite panem meum, quem ipsamet pinsi pro filiis meis; & bibite vinum meum, quod ego ipsa ad eorum delicias præparauit. Id autem facietis, credentes ac ruminantes doctrinam meam, obseruantes legem, recipientes Sacramenta, meaque consilia amplectentes. Hic enim *o panis & vinum confirmabit, & latificabit corda vestra*; & *p in fortitudine huius cibi peruenietis vsque in montem Dei Horeb*, felicitatē scilicet æternā.

Hæc suavis est iucundaque Sapienciæ diuinæ vocatio, quæ gnara famis, qua homines in hoc mundo premuntur, (vt proximo capite est dictum) vocationes suas dirigit, & accommodat in parabolis *q cœna magna* conuiuio nuptiali, in quibus *r tauri, altilia, & vituli saginati* proponuntur, cum *Symphonia & Choro*. alijsque lætitiæ signis: vt sic vocatos alliciat in domum suam, in qua satient famem cœlestium ciborum, quos illæ parabole significant. Ac propterea iure optimo Ecclesia Catholica significatur

per

per Bethlehem Iudæ, quò vocatio diuina deduxit ipsam RVTH ex regione Moab eductam. *Bethlehem* enim significat domum panis; *Iuda* verò idem est, quod confessio siue laus. Est quæ & *Bethlehem* insignis illa ciuitas, in qua IESVS CHRISTVS Saluator noster est natus; verè & *Panis viuus*, qui descendit de celo, vt daret vitam mundo. Nam statim atque fuit natus, cum magno mysterio fuit positus in animalium præsepio: vt ex hoc intelligeremus, eum non solum venire, vt esset cibus Iustorum; qui vitam suam iuxta rationis præscriptum instituunt; sed etiam peccatorum; qui eam ducunt more pecudum: omnes enim vocat inuitatque, vt accedant ad hanc domum panis: vbi panibus eius doctrinæ, Sacramentis, & exemplis alantur; credantque corde, & ore conficiantur mysteria, quæ in ea sunt exhibitæ: eorum auctorem continenter laudando, tam propter magnalia, quæ in se habet, quam propter beneficia ab eo accepta: in quorum mysteriorum testimonium lux cælestis, diuinæque vocatio deduxit in Bethlehem, ad locum vbi ipse erat positus in præsepio, pastores, tanquam primitias populi Hebræi; & Magos, tanquam primitias Gentilis populi: & tanquam arthas & pignora, quod vterque populus esset coniugendus in hac cælesti Bethlehem Iudæ, Ecclesia scilicet sancta ad eosdem panes comedendos; easdem veritates eodem omnino laudum diuinarum modo confitendas. sic implendo quod Patriarcha Iacob prædixit de hoc ipso Domino, cum filio suo Iudæ dixit: *x Iuda, te laudabunt fratres tui, adorabunt te filii patris tui.* Qui sunt IESVS CHRISTI fratres, nisi homines, pro quibus ipse humana natura assumpta, factus est homo? & qui sunt filij patris eius, nisi Angeli, quos scriptura per excellentiam appellat *filios Dei*? vtrique autem conuenerunt in Bethlehem Iudæ, vt recens natum Saluatorem laudarent: vbi Angeli lætissimum illum hymnum cecinerunt: *z Gloria in Altissimis Deo & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.* Et hodieque conueniunt in Ecclesia, ad glorificandum DEVM: Angeli enim homines vocant & inuitant, vt ad eam accedant: *gaudium enim est illis super vno peccatore penitentiam agente,* & venientes exhortantur, vt laudent Dominum, qui illos vocauit. O Saluator dulcissime, quam esset rationi consentaneum, vt omnes fratres tui homines te in domo tua confiterentur & laudarent propter bona, quæ in ea illis reposuisti; & adhuc multò magis, quod te ipsum habent, in quo omnia illa continentur. Tu præcipua es illorum columna, tu sacrificium, tu mensa, tu panis & vinum; tu denique Ecclesiæ tuæ alimentum, & Augmentum. Resonent itaque, Domine, in illa tota laudes tuæ, ob ingentes, quibus versus eos vsus es misericordias.

Matth 27
Luc. 2. 4.
u Ioan. 2. 51.

x Gen. 49. 8

y Tob. 3. 7.

z Luc. 2. 14.

a c. 15. 10.

§. 4. *Vera Ecclesie signa.*

1. *Prou. 25.*
5.

Decem Ec-
cleſie ſigna
1.
Vna.

h Cant. 6. 8.

2.
Vera,

3.
Phra.

EX prædictis licebit signa aliqua colligere ad veram Ecclesiam, Dei-
que viui domum agnoscendam. Omni enim dubio procul maximam
consolationem affert, quod simus certi ac securi, vitam nos ducere in ea cō-
gregatione, in qua vitam æternam consequi possimus, iuxta illud Sapien-
tis: *Secura mens, quasi iuge conuiniū.* Hoc conuiuium exhibet nobis ipsa ma-
gnitudo & pulchritudo domus Dei. quemadmodum enim, conspecta ma-
gna quapiam aula siue palatio, conijcimus, eam esse magni alicuius Principis,
qui in suam habitationem expensis proprijs eam construxerit. Ita Ec-
clesiæ magnitudo magnas certasque coniecturas nobis offert, quod sit Do-
mus à Dei Sapientia ad eam inhabitandam ædificata. Ex quo decem hæc si-
gna licet colligere.

PRIMA coniectura siue ratio est, quod vera Dei domus non possit esse
in mundo nisi *VNA*: quemadmodum etiam est vna in cælo. Propterea e-
nim non dixit Salomon Sapientiam ædificasse sibi domos, *Ded Domum*.
quia non est nisi vna Ecclesia, vna Fides, vnum Baptisma, vnus verus cultus
Dei, creatoris & patris omnium: à quo nō possunt procedere nisi veritates,
& virtutes quæ semper cōiunctæ sint, nec inuicē sibi aduersetur; quæ admo-
dum errores & vitia. vbi autem est vnio, & coniunctio, etiamsi multa sint
membra, vnum solum corpus constituunt. Propterea in Canticis, postquā
præmisisset, in domo Regis Salomonis *b Sexaginta esse reginas, & octoginta*
concubinas, & adolescentularum non esse numerum. de omnibus simul subiicit:
Vna est colūba mea, perfecta mea; idque propterea quod omnes sint vna cha-
ritate coniunctæ: & ideo additur: *vnam esse matris suæ, electam genitrici suæ*
cœlesti scilicet Ierusalem: vbi vnio & coniunctio illa erit æterna.

SECVNDVM signū veræ Ecclesiæ est *VERITAS* & certitudo infallibi-
lis totius doctrinæ suæ, sui omnino similis in rebus omnibus in diuina Scri-
ptura Testamenti antiqui & noui reuelatis, adimpletis in Nouo Veteris
Prophetijs. Quæ eadem concordia est in quatuor Euangelijs & in reliquis
sacris libris. Ac propterea tota hæc doctrina dicitur esse similis *pani & vi-*
no, quæ ex multis granis frumenti, aut vuis inter se coniunctis conficiun-
tur: ad significandam coniunctionem & connexionem quam habent eius
veritates: ita vt nulla falsitas, nulla contrarietas, aut vitium possit in eis in-
ueniri.

TERTIVM signum est *PVRITAS* & sublimitas diuinæ legis in omni-
bus suis præceptis & consilijs, summè consentientibus cum ipsa ratione:
nulla readmissa, quæ ab ipsa ratione degeneret. quibus præceptis & consi-
lijs perfectissimam intendit amoris vnitionem cum ipso creatore, & omni-

bus

bus proximis: Quam ob causam etiam panis & vini est similis: ad significandum coniunctionem cordium; eorum, qui eius praeceptis obediunt, consiliaque amplectuntur.

Et hinc deducitur **QUARTVM** signum, **PRÆSTANTIA** scilicet virtutum, quas Ecclesia proficitur cum omni perfectione, quam antiqui Philosophi docuerunt, nec tamen fuerunt assecuti; & cum multo adhuc maiori, quam illi non solum assecuti non sunt, sed neque intellexerunt: qualis est cordis humilitas, paupertas spiritus, dilectio inimicorum & similes alia.

QUINTVM signum est præstantissima proportio & **CONVENIENTIA**, quam habent eius Sacramenta ad finem sanctitatis & perfectionis, quam illa proficitur: sola enim **DEI** sapientia adeo stupendam directionem, eiusque exequenda facilitatem adinuenire potuit.

Huc accedit **SEXTVM** signum **SACRIFICIORVM** quæ offert: nam prætermissio cruento sacrificio Christi crucifixi, qui *c. Dei virtus est, Deique sapientia* fidelibus, assequentibus admirandam pretiosæ huius oblationis convenientiam & utilitatem: quodnam sacrificium purius, mundius, gloriosius, grauiusque esse potest ipsa sacra Missa? in qua sacerdotes secundum ordinem Melchisedech offerunt **DEO** viuo, non interfectorum animalium carnes; sed panem & vinum; non terrena sed cælestia; in quibus substantia continetur carnis & sanguinis ipsius Agni Dei, qui tollit peccata mundi.

SEPTIMVM signum est præstantia & **SANCTITAS** spiritualium sacrificiorum, quæ obtulit Ecclesia, hodieque offert per Martyres & **SS. Confessores**, qui sanguine suo, vitæque exemplo ac mortificationibus heroicis aperte, certissimeque testantur, domum Dei esse illam, in qua ipsi viuunt; veramque esse Religionem, quam in ea profitentur. Nam absque ipso met **DEO**, non potuissent ipsi viribus suis tales facere oblationes.

OCTAVVM signum est **SANCTITAS**, & varietas **STATVVM** & graduum, quos ipsa Ecclesia habet, ad seruiendum & glorificandum ipsum Deum, cum stupenda in eis successione, tali que concordia: in quibus omnibus non desunt, qui impleant eorum perfectionem, etiam si aliqui illorum valde sint heroici, qualis est virginitatis, vitæque religiose status.

NONVM signum est, huius domus generalitas & **VNIVERSITAS**. Nã, cum sit vna tantum, adeo tamen est capax, vt omnes homines admittat, ad se venire volentes, absque vllò nationum discrimine: potius desideret, vt quemadmodum omnes vnã eandemque naturam participant, ita sint vnus eiusdemque gratiæ participes: & vt omnes sint vnum ouile, quemadmodum est vnus pastor.

VTIMVM signum est **PERPETVITAS** & constantia, quam habuit, habet, & vsque ad mundi finem est habitura: ex ijs enim, quæ hæcenus gesta sunt,

4.
Præstans.5.
Efficax.6.
Sacrificio
ornata In-
cruento.
c. 1. Cor. 1.
24.7.
Spiri-
tuali.8.
sancta.9.
Catholica.10.
perpetua.

certissimò conijetur, quod est futurum: siquidem nullæ persecutiones Imperatorum Tyrannorum, aut Hæreticorum efficere hactenus poterunt, vtaliquod ex prædictis signis Ecclesia ipsi defuerit. Nam semper in Ecclesia Romana successerunt sibi hactenus Vicarij Christi & Episcopi alij alijs, cum eadem Sacramentorum & sacrificiorum continuatione, quam ipsi nunc cernimus

d. 3. Reg. 14
Si itaque viua fidei oculis hæc omnia consideremus, obstupescemus procul dubiò plus quàm d *Regina Saba, quæ videns domum Salomonis & cibos mensæ eius, & habitacula seruatorum, & orâmes ministrantiû: & quæ holocausta offerrebat in domo Domini, non habebat ultra spiritum. Quare iure potiori licebit vero Salomoni Christo D. N. dicere: Beati viri tui, & beati seruitui, qui stant coram te semper, bonisque hisce fruuntur, quæ diuina tua sapientia illis constituit: beati & illi, qui vocati sunt ad habitandum tecum in tua sancta domo, tibi que in eanocte die que seruiendum.*

CAPVT VIII.

ECCLESIA VIRTUTE DIVINAE VOCATIONIS filios suos generat, quos eadem vocatio facit mysteria fidei firmiter credere, sectas verò contrarias omnino rejicere.

*a Cant. 1. 10
& c. 4. 8. c.
6. 8.*
INTER excellentias Ecclesie Catholice proximo capite insinuatæ plurimum eminet eius fecunditas, qua se in virtute Domini, qui eam fundauit, per orbem totum extendit, atque dilatat: voluit enim ipse eam Matrem esse ac genitricem filiorum, qui DEVM habent Patrem. nec dissentit hæc similitudo à priore, qua eadem Ecclesia appellata est domus DEI: mater enim, est viua domus filiorum, quos in suis visceribus concipit. Quamobrem in libro Canticorum sapissimè appellat eam Deus a *Sponsam & columbam suam*: sponsam propterea quòd eam sibi Charitatis vnitione coniungat, & per eam filios generet spirituales in esse gratiæ. Nam, vbi DEVS est sponsus, debet desponsatio esse pura, sed non sterilis & infœcunda: Et propterea eam appellat *columbam*, quæ cum naturali sua puritate & pulchritudine maximam coniungit fecunditatem omnium auium domesticarum. Nam singulis ferè mensibus nouos producit pullos: Vt hinc intelligamus, Ecclesiam coniungere similiter cum summa innocentia vitæque sanctitate magnam fecunditatem, plurimos spirituales filios generans, per feruentis suos Concionatores qui sunt *b paradisi arbores, afferentes fructum duodecim, per menses scilicet singulos reddentes fructum suum.* qui filij